

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 17CoE/602/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7815204231
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Nad'
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2017:7815204231.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Nad'a a členov senátu JUDr. Dany Bystrianskej a JUDr. Mareka Kotoru v exekučnej veci oprávneného: Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO: 31 340 890, proti povinnému: Š. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, K., vedenej u súdneho exekútora Mgr. Jany Virličovej, Exekútorový úrad v Bratislave, Vajnorská 100/A pod sp. zn. EX 7063/2015, o vymoženie 3944,55 Eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Rožňava zo dňa 26.02.2016, č.k. 9Er/377/2015-28, takto

rozhodol:

P o t v r d u j e uznesenie súdu prvej inštancie.

Stranám právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol žiadosť súdnej exekútorke Mgr. Jany Virličovej, Exekútorový úrad so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

2. Súd prvej inštancie v napadnutom uznesení uviedol, že oprávnený sa podaným návrhom zo dňa 25.03.2015, doručeným súdnej exekútorke dňa 31.03.2015, domáhal vykonania exekúcie voči povinnému na podklade exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok STÁLEHO ROZHODCOVSKÉHO SÚDU zriadeného pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a.s., sp. zn. IK-C/0613/1056 zo dňa 25.10.2013. Žiadosť súdnej exekútorke o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola súdu doručená dňa 28.04.2015. Súdna exekútorka žiadala o udelenie poverenia v rozsahu 3944,55 Eur s príslušenstvom špecifikovaným v návrhu oprávnenej na vykonanie exekúcie.

3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ust. § 36 ods. 2, § 41 ods. 2 písm. d/, § 243d ods. 1, 2, § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“), § 44 ods. 1, § 45 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, podľa ust. § 52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. d/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) a dospel k záveru, že žiadosti súdnej exekútorke o udelenie poverenia nemožno vyhovieť. Z pripojených listinných dôkazov, najmä rozhodcovského rozsudku, zmluvy o úvere a všeobecných obchodných podmienok zistil, že oprávnený a povinný uzavreli dňa 16.03.2012 zmluvu o úvere, na základe ktorej bol povinnému poskytnutý úver vo výške 4.000,00 Eur, ktorý sa povinný zaviazal splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške 128,75 Eur a v počte splátok 48 tak, že celková výška nákladov predstavovala 1.736,10 Eur. V zmysle článku 3 bodu 5 zmluvy o úvere: „Zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou v článku 10., II. časti Všeobecných obchodných podmienok. Klient berie na vedomie, že rozhodnutie rozhodcovského súdu je konečné a záväzné a jeho zrušenia žalobou na súde sa môže domáhať len z dôvodov vymedzených v zákone č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní.“ Všeobecné obchodné podmienky v znení účinnom od 15. augusta 2011, ktoré sú súčasťou zmluvy o úvere, v bode

10.2.2 II. Časti - Spoločné ustanovenia, upravujú rozhodcovskú doložku. Nakoľko povinný neplnil riadne a včas svoje povinnosti zo zmluvy o úvere a bol v omeškaní so splácaním úveru, oprávnený sa pred rozhodcovským súdom domáhal vydania rozhodcovského rozsudku, v ktorom by rozhodcovský súd zaviazal povinného zaplatiť jeho pohľadávku s príslušenstvom a trovami konania. Následne bol v konaní vydaný rozhodcovský rozsudok, ktorý je exekučným titulom v tomto konaní.

4. Súd prvej inštancie zistil, že vyššie uvedená zmluva medzi oprávneným a povinným je zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Oprávnený má v predmete svojej činnosti poskytovanie úverov z vlastných zdrojov, teda pri poskytovaní úveru postupoval v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Povinný vystupuje v zmluve ako fyzická osoba, nepodnikateľ, ktorý nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej, alebo inej podnikateľskej činnosti. Súd prvej inštancie mal za to, že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania nie je prekážkou na aplikáciu všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Spotrebiteľ sa svojej ochrany nemôže vzdať ani inak zhoršiť svoje postavenie. Z úverovej zmluvy je podľa neho evidentné, že táto je uzatvorená na pripravenom tlačive, do ktorého sú vpísané údaje o povinnom a výške úveru. Povinný nemal možnosť zmeniť obsah všeobecných obchodných podmienok oprávneného, ktoré tvoria neoddeliteľnú časť uzatvorenej spotrebiteľskej zmluvy. Povinný teda mal možnosť len akceptovať, alebo neakceptovať zmluvu o úvere ako celok.

5. Súd prvej inštancie preskúmal vyššie uvedenú rozhodcovskú doložku, či nie je neprijateľnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve v zmysle ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Rozhodcovská doložka tvorí súčasť zmluvných podmienok dodávateľa - oprávneného, nebola osobitne spotrebiteľom vyjednaná, ale vyplýva zo štandardnej zmluvy, neumožňuje spotrebiteľovi dosiahnuť rozhodovanie sporu všeobecným súdom v majetkových sporoch z úverovej zmluvy a v súvislosti s ňou. Obsah rozhodcovskej doložky bol dodávateľom vopred pripravený, pričom podľa jeho názoru len ťažko možno predpokladať, že si spotrebiteľ bol vedomý všetkých dôsledkov, ktoré so sebou dojednanie rozhodcovskej doložky nesie. Zároveň považoval za potrebné poukázať na skutočnosť, že doložka nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa po vzniku sporu, ale na začiatku zmluvného vzťahu. V dôsledku takéhoto postupu bola spotrebiteľovi v rozhodcovskom konaní odopretá ochrana, ktorú jej poskytujú ustanovenia na ochranu spotrebiteľa (napríklad uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 20CoE/94/2012 zo dňa 11.07.2012). Rozhodcovská doložka navyše splyva s ostatnými štandardnými podmienkami, je napísaná malým písmom a je veľmi ťažko čitateľná. Povinný - spotrebiteľ mal možnosť len odmietnuť zmluvu o úvere, alebo podrobiť sa všetkým zmluvným a obchodným podmienkam určeným oprávneným - dodávateľom. Praktickým dôsledkom ustanovenia o rozhodcovskej doložke tak, ako je formulovaná vo vyššie uvedených bodoch 10.2.2 a 10.2.3 II. Časti Všeobecných obchodných podmienok, je, že spotrebiteľovi je fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom v prípade, ak oprávnený podá žalobu na rozhodcovský súd. Znenie rozhodcovskej doložky neodporuje síce doslovnému zneniu zákonného ustanovenia, avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby predmetné ustanovenie dodržané nebolo, teda zákon obchádza (in fraudem legis). Uvedené potvrdzuje podľa jeho názoru i množstvo exekučných vecí s obdobným skutkovým základom vedených na súde prvej inštancie, kde exekúcie s totožným oprávneným sú vykonávané na základe exekučného titulu, ktorým sú takmer výlučne rozhodcovské rozsudky. Súd prvej inštancie mal za to, že predmetná rozhodcovská doložka núti spotrebiteľa uplatňovať, či brániť svoje práva výhradne pred jediným, v zmluve vopred určeným rozhodcovským súdom. Konštatoval, že predmetná rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, pričom spotrebiteľ nemohol ovplyvniť jej obsah, čím napĺňa znaky neprijateľnej podmienky v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a je v súlade s § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka absolútne neplatná. Keďže rozhodcovská doložka, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul, je neprijateľnou a absolútne neplatnou, aj výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje zákonu a dobrým mravom. Exekučný titul vydaný na základe takejto doložky nemá legitimitu a je materiálne nevykonateľný. Keďže právomoc Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA a MEDIAČNÁ, a.s., na rozhodnutie v predmetnej veci je založená na absolútne neplatnom právnom úkone, po preskúmaní exekučného titulu dospel k názoru, že je vydaný v rozpore so zákonom, a preto v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku žiadosť o udelenie poverenie na vykonanie exekúcie zamietol.

6. Proti tomuto uzneseniu, a to v celom rozsahu, podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený a žiadal napadnuté uznesenie zmeniť a súdnemu exekútorovi udeliť poverenie na vykonanie exekúcie alebo alternatívne napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

7. Oprávnený namietal, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p. (§ 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.), že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.), že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené a má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej (§ 205 ods. 2 písm. e/ O.s.p.), že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie (§ 221 ods. 1 písm. d/ O.s.p.), že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) a že súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav (§ 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p.). Exekučnému súdu vytkol, že súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu, nie je vecne príslušný vo veci konať, či už ako súd vyššej inštancie, kasačný súd alebo súd konajúci o opravnom prostriedku, ale iba ako exekučný súd, ktorý je oprávnený skúmať rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul len v zákonom určených medziach. Súd pritom nie je oprávnený skúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, skúmať rozhodcovské konanie, ani zmluvu, na základe ktorej bol tento vydaný, keďže doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37 ZoRK, má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu (§ 35 ZoRK), a výrok právoplatného rozhodcovského rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány (§ 159 O.s.p.). Je toho názoru, že je tu prekážka „res iudicata“ a uvedeným konaním súdu dochádza k porušeniu článku 2 ods. 2 Ústavy SR. V tomto smere poukazuje na nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 21/08 z 23.9.2009. Konštatuje, že súd nesprávne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka a na podporu svojich tvrdení cituje z nálezov Ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 499/2012. Poukázal aj na ustanovenie § 93b ods. 1 zákona č. 483/1991 Zb. o bankách, v zmysle ktorého banka ponúkla neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy a povinná s touto rozhodcovskou doložkou súhlasila, pričom v zmysle obchodných podmienok ju mohla vypovedať v lehote 30 dní odo dňa podpisu úverovej zmluvy. Vyčítal aj nesprávnu aplikáciu § 53 ods. 4 Obč. zák. a porušenie § 153 ods. 1 OSP. Exekučnému súdu vytkol, že sa nevysporiadal s jeho námietkou, že ak konanie by prebiehalo na „štátnom súde“, akým iným spôsobom by si slabšia strana svoj osud v takej závažnej veci, akou by bol prípadný neskorší proces, dokázala náležite naplánovať, akú inú kvalitu či kvantitu by mali jej procesné práva. Namietal tiež, že záver o neplatnosti rozhodcovskej doložky nie je možné oprieť o Smernicu Rady č. 93/13/EHS, nakoľko tento nepriamy normatívny akt je aktom výlučne sekundárnej povahy a vytýkal tiež neprimerané zvýhodňovanie povinného pred exekučným súdom, kde na podporu svojich tvrdení citoval z nálezov Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 23/2013-8 a III. US 153/2007 z 18.10.2007.

8. Na súde prvej inštancie vo veci konal a rozhodoval vyšší súdny úradník. O odvolaní oprávneného proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka zákonný sudca v zmysle ust. § 374 ods. 4 O.s.p. rozhodol tak, že v rámci autoremedúry odvolaniu oprávneného nevyhoveli.

9. Vzhľadom na skutočnosť, že dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktorý dňom svojej účinnosti v zmysle § 473 CSP zrušil zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov bol Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací v zmysle § 34 CSP povinný pri rozhodovaní o odvolaní aplikovať CSP ako nový procesný predpis.

10. Podľa § 470 ods. 1, 2 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní.

11. Krajský súd v Košiciach príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378 - 384 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je vecne správne a preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

12. Odvolací súd sa podľa ustanovenia § 387 ods. 2 CSP stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, na doplnenie jeho odôvodnenia a k odvolaniu oprávneného uvádza nasledovné:

13. Oboznámením sa s obsahom spisu odvolací súd zistil, že exekučným titulom je rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA a MEDIÁČNÁ, a. s., so sídlom Bratislava, Trnavská cesta 7, IČO: 35 862 882, sp. zn. IK-C/0613/1056 z 25.10.2013 s právoplatnosťou dňa 09.01.2014 a vykonateľnosťou 13.01.2014, ktorým bola povinnému uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému istinu vo výške 3944,55 Eur s príslušenstvom.

14. Z predloženej zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 16.03.2012 vyplýva, že jej predmetom bolo poskytnutie peňažných prostriedkov povinnému za splnenia podmienok stanovených bankou, do výšky uvedenej v zmluve.

15. Podľa § 243h ods. 1 Exekučného poriadku ak tento zákon v § 243i až 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017. Pravidlá pre pridelenie vecí exekútorom podľa § 55 ods. 4 a 5 sa použijú len s ohľadom na veci pridelené podľa predpisov účinných po 1. apríli 2017.

16. Podľa § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučného poriadku) v znení účinnom do 31.03.2017, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d) a § 39 ods. 4. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Súd žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne aj vtedy, ak sa navrhuje vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu, ktorý bol vydaný v konaní, v ktorom sa uplatňoval nárok zo zmenky a vyšlo najavo, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou a nebolo prihliadnuté na neprijateľné zmluvné podmienky, obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo rozpor s dobrými mravmi. Proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti je prípustné odvolanie.

17. Podľa § 44 ods. 3 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.03.2017 súd pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v spotrebiteľskom spore preskúma okrem súladu žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a návrhu na vykonanie exekúcie so zákonom, či spotrebiteľská rozhodcovská zmluva spĺňa podmienky ustanovené právnymi predpismi, či bolo rozhodcovské rozhodnutie v spotrebiteľskom spore vydané rozhodcom, ktorý bol v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania zapísaný v zozname rozhodcov oprávnených rozhodovať spotrebiteľské spory a pred stálym rozhodcovským súdom, ktorý v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania mal povolenie rozhodovať spotrebiteľské spory, rozhodcovské rozhodnutie spĺňa náležitosti podľa osobitného predpisu a či je vykonateľné. Ak súd dospeje k záveru, že nie je splnená ktorákoľvek z podmienok podľa prvej vety, žiadosť o udelenie poverenia zamietne.

18. Pokiaľ ide o oprávneným tvrdenú materiálnu stránku právoplatnosti rozhodcovského rozsudku odvolací súd uvádza, že táto nie je bezvýnimčná, ale z vážnych v zákone stanovených dôvodov existujú z nej výnimky. Exekučný poriadok v ustanovení § 44 ods. 2 v znení účinnom do 31.03.2017 zvýraznil zodpovednosť exekučného súdu za vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne.

19. Pri skúmaní, či exekučný titul bol vydaný orgánom na to oprávneným, má exekučný súd právo posúdiť aj platnosť uzavretej rozhodcovskej doložky, ak exekučným titulom v konaní je rozhodcovský rozsudok vydaný na základe tejto rozhodcovskej doložky, čo vyplýva aj z viacerých rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 1/2012 zo dňa 21.03.2012 „skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky (dohodnutej v spotrebiteľskej veci, t. j. vo veci vyplývajúcej zo spotrebiteľského právneho vzťahu, ktorým je právny vzťah založený

právnou skutočnosťou - spotrebiteľskou zmluvou) súdy v exekučnom konaní nepreskúmavali vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizovali svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona, a to z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom. Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku. Takúto interpretáciu ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyžaduje účel právnej úpravy premietajúcej sa v právnych predpisoch na ochranu práv spotrebiteľa tvoriacich samostatné odvetvie práva, a to spotrebiteľské právo. Týmto účelom je odstránenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach založených spotrebiteľskou zmluvou ku škode spotrebiteľa.“ V tomto smere preto nebola odvolacia námietka oprávneného opodstatnená.

20. Podľa ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka platného v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

21. Podľa ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

22. Podľa ust. § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

23. Podľa ust. § 2 písm. a), b) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

24. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, podľa ktorého je zmluva o úvere uzatvorená medzi oprávneným (Poštová banka, a.s.) a povinným zmluvou o spotrebiteľskom úvere a vzhľadom na to, je na daný právny vzťah možné aplikovať zákon o spotrebiteľských úveroch. Oprávnený je zmluvnou stranou, ktorý pri uzatváraní zmluvy konal v rámci svojho podnikania; a povinný je zmluvnou stranou, ktorý nekonal ako podnikateľský subjekt, pričom v priebehu odvolacieho konania nebolo oprávneným preukázané, že povinný pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Navyše, povinný je v zmluve o úvere identifikovaný rodným číslom a nie identifikačnými znakmi špecifikujúcimi fyzickú osobu - podnikateľa. Súd prvej inštancie preto v danom prípade správne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa ochrany spotrebiteľa a taktiež zákon o spotrebiteľských úveroch.

25. Pri skúmaní, či exekučný titul bol vydaný orgánom na to oprávneným, má exekučný súd právo posúdiť aj platnosť uzavretej rozhodcovskej doložky, ak exekučným titulom v konaní je rozhodcovský rozsudok. Odvolací súd zistil, že rozhodcovská doložka v predmetnej veci bola obsiahnutá vo Všeobecných obchodných podmienkach Poštovej banky a.s. v II. časti článku 10. Riešenie sporov a to v bode 10.2.2., podľa ktorej sa zmluvné strany dohodli, že Banka a Klient sa dohodli na rozhodcovskej doložke týkajúcej sa riešenia všetkých sporov, ktoré medzi nimi vzniknú z právnych vzťahov vzniknutých pri poskytovaní Služieb, Bankových produktov alebo vykonávaní bankových obchodov, vrátane sporov o platnosť, výklad a zánik príslušnej zmluvy v nasledujúcom znení :

a/ pokiaľ bude v príslušnom spore žalobcom Banka, predloží tento spor na prerokovanie a rozhodnutie Rozhodcovskému súdu, a to podľa jeho Štatútu a Rokovacieho poriadku, ktoré sú platné a účinné v čase začatia rozhodcovského konania,

b/ pokiaľ bude v príslušnom spore žalobcom Klient je oprávnený predložiť tento spor na prerokovanie a rozhodnutie Rozhodcovskému súdu, a to podľa jeho Štatútu a Rokovacieho poriadku, ktoré sú platné a účinné v čase začatia rozhodcovského konania alebo všeobecnému súdu.

26. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 9. februára 2012, sp. zn. 3 Cdo 122/2011, v ktorom Najvyšší súd konštatoval, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Podobne v uznesení zo dňa 5. decembra 2012, sp. zn. 6 Cdo 135/2012 Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol, že ak je právomoc rozhodcovského súdu závislá od existencie platnej rozhodcovskej zmluvy a exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t.j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Ďalej v uznesení zo dňa 21.03.2012, sp. zn. 6 Cdo 1/2012 zdôraznil, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu. To znamená, že princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach (teda v závislosti od konkrétnych okolností) ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa.

27. Súd prvej inštancie správne uviedol, že rozhodcovská doložka v zmluve je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá je v zmysle ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 55/2011 zo dňa 24.02.2011, v ktorom Ústavný súd konštatoval, že „ak je zmluvná podmienka v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória a prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Zároveň týmto vzniká základ pre docielenie skutočnej rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihliadne aj bez návrhu a rovnako aj bez návrhu súd exekúciu zastaví o plnenie z takto neprijateľnej zmluvnej podmienky. Ak by takouto zmluvnou podmienkou bola samotná rozhodcovská doložka a dodávateľ (veriteľ) ju použije, v takomto prípade ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi.“

28. Dojednanie rozhodcovskej doložky, v zmysle ktorej je na konanie zo zmluvy oprávnený len konkrétne určený rozhodcovský súd, je v rozpore s právom na súdnu ochranu zaručeným Ústavou Slovenskej republiky. Posúdenie rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky je v súlade s ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv sa aplikuje výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

29. V danom prípade odvolací súd konštatuje, že rozhodcovský rozsudok v predmetnej veci je nulitný, vydaný rozhodcom, ktorý vyvodil svoju právomoc na konanie a rozhodnutie na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, teda nejde o spôsobilý exekučný titul a preto súd prvej inštancie správne zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia.

30. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1 CSP.

31. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že stranám nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, pretože oprávnený nebol v odvolacom konaní úspešný, preto nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a ostatným účastníkom preukázateľné trovy tohto konania nevznikli, preto im neboli priznané.

32. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 1, 2 CSP). Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP). Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu

so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP). Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods. 1, 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).